

7/16941 - 16951

Ara 11

GK-109

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610 . 1021
Konu : Soru Önergesi

14.03/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 11.02.2013 tarihli ve 43452547-120.00-107277 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Batman Milletvekili Ayla AKAT ATA'ya ait 7/16941, Isparta Milletvekili Süleyman Nevzat KORKMAZ'a ait 7/16942, İzmir Milletvekili Aytun ÇIRAY'a ait 7/16943, Eskişehir Milletvekili Kazım KURT'a ait 7/16944, Mersin Milletvekili Ali ÖZ'e ait 7/16945, 7/16946, Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/16947, 7/16948, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/16949, Kahramanmaraş Milletvekili Mesut DEDEOĞLU'na ait 7/16950 ve İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/16951 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1-Görüş 7/16941 (2 sayfa)
- 2-Görüş 7/16942 (1 sayfa)
- 3-Görüş 7/16943 (3 sayfa)
- 4-Görüş 7/16944 (2 sayfa)
- 5-Görüş 7/16945 (1 sayfa)
- 6-Görüş 7/16946 (1 sayfa)
- 7-Görüş 7/16947 (1 sayfa)
- 8-Görüş 7/16948 (2 sayfa)
- 9-Görüş 7/16949 (2 sayfa)
- 10-Görüş 7/16950 (1 sayfa)
- 11-Görüş 7/16951 (1 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Kazım KURT
Eskişehir Milletvekili

Esas No

:7/16944

Şekerpancarı, Orta Anadolu Bölgesinde ciddi anlamda çiftçi için önem taşıyan bir ürün olmasına rağmen son zamanlarda uygulanan olumsuz politikalar nedeniyle üreten çiftçi için sorun olmaya başlamıştır. Kota, özel şeker fabrikaları, çalışma sürelerinin azlığı gibi nedenlerle şeker fabrikalarımız da atıl kalmaktadır. Bu doğrultuda olmak üzere;

SORU 1) Türkiye’de pancar üretim kotası ne kadardır?

SORU 2) Bu kotalar ne zaman, nasıl, hangi nedenle tahsis edilmiştir?

SORU 3) Tahsis edilen kotanın bir süresi var mıdır?

SORU 4) Kotayı bir kez aldıktan sonra, pancar ekmeden başkalarına satmak mümkün müdür?

SORU 5) Kota satışlarının mümkün olması halinde gerçek üreticilere haksızlık yapıldığı iddia edilebilir mi?

SORU 6) Kotası olduğu halde uzun süre ya da hiçbir zaman pancar ekmeyen üreticiler, kota sahipleri var mıdır?

SORU 7) Serbest piyasada oluşan kota ticaretinin, gerçek üretici çiftçiyi zor duruma düşürdüğünü kabul eder misiniz?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7) Şeker ile ilgili düzenlemeler ve kota uygulamaları Bakanlığımız görev alanında bulunmamakta olup, 4634 sayılı Kanun kapsamında Şeker Kurumu tarafından yürütülmektedir.

Konuyla ilgili olarak T.C. Şeker Kurumundan alınan bilgilere göre;

4634 sayılı Şeker Kanunu 2001 yılında yürürlüğe girmiş olup, sektörün düzenlenmesi ve denetlenmesi görevi bu Kanun ile kurulan Şeker Kurumu’na verilmiştir.

Şeker Kurumu, şeker üreticisi şirketler bazında şeker kotalarını belirlemekte, pancar kotası tahsis etmemektedir. Ancak Şeker Kanunu’nun 12. maddesine dayanılarak 28/06/2002 tarihli ve 24799 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Hammadde ve Şeker Fiyatları Yönetmeliği” şeker hammaddesinin temini ve fiyatlandırılması ile ilgili usul ve esasları düzenlemektedir.

Şeker Kurumu’nun şirketlerin şeker kotalarını belirlemesinden sonra, şirketler kendilerine tahsis edilen şeker kotaları için gerekli olan pancar kotasını her yıl; kendi iç dinamikleri, stok durumu, fabrikaların bulunduğu yöredeki iklim koşulları, yöre çiftçisinin pancar ekimine olan talebi gibi faktörleri dikkate alarak belirlemekte ve bu kapsamda üreticiler ile sözleşme yapmak suretiyle dağıtmaktadır. Şirketler, kotayı her bir ürün yılı için belirlemektedir.

Ülkemizde pancar şekeri üreten ve kendisine şeker kotası tahsis edilen 7 adet şirket bulunmaktadır. Bunlardan bir adedi kamuya ait olan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. olup, diğer altı adedi özel statüdeki şirketlerdir. Tüm şirketlerin, özellikle bir kamu kurumu olan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.’nin, üreticilerin kendilerine tahsis edilen kotayı bedeli karşılığında başka bir üreticiye satmayı düşünen üreticilere kota tahsis edilemeyeceği hususunda çeşitli önlemler almaktadır.

Şeker üreticisi şirketler, kotasını bedeli karşılığı başka bir üreticiye satmayı düşünen üreticilere kota tahsis edilmemesi hususunda muhtarlıklarla işbirliği yaparak çeşitli tedbirler almaktadırlar.

js m

Konuyla ilgili olarak Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (Türkşeker)'den alınan bilgilere göre;

Ülkemizde Şeker Rejimi; 19 Nisan 2001 tarihinde yürürlüğe giren 4634 sayılı Şeker Kanunu ve Kanun gereğince uygulamaya konulan yönetmelikler ve diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde düzenlenmektedir.

Şeker üretiminde istikrarın sağlanmasına, yurtiçi talebin yurtiçi üretim ile karşılanmasına yönelik olarak başlatılan kota uygulamasından amaç; üretim, talep ve kapasiteyi aynı noktada buluşturmadır. Bu nedenle Kanunda, şeker üretiminde istikrarı ve kendi kendine yeterliliği sağlamak, hammadde üreticisi olan pancar üreticilerine düzenli ve sürekli bir gelir temini sağlamak amaç edinilmiştir.

Pancar üretiminde verim ve kalitenin artırılması, devamlılığın sağlanması, toprak verimliliğinin korunması, hastalık ve haşere etkinliğinin azaltılması ve işgücünün daha ekonomik kullanılması amacıyla dörtlü münavebe sistemi uygulanmaktadır. Bu sistem gereği yerleşim yerlerinin pancar ekim alanları tabii hudutlar dikkate alınarak üreticilerin talepleri doğrultusunda dört kısma bölünmüş ve her bölüme dört yılda bir pancar ekimi yapılmaktadır. 2009 yılında pancar ekimi yapılan alanlara 2013 yılında tekrar pancar ekimi yapılacaktır. Bu nedenle 2009 yılında pancar üretimi yapmış olan üreticilere 2009 yılındaki kotaları dikkate alınarak 2013 yılı için kota tahsisi yapılmaktadır. Böylece fiilen üretimin içinde olan, devamlı pancar üretimi yapan, pancar üretimini meslek edinmiş, sorumlu ve bilinçli üreticilere devamlı pancar üretme imkanı tanınmaktadır.

T.C. Şeker Kurumunun karar organı niteliğindeki Şeker Kurulu tarafından Türkşeker'e tahsis edilen şeker kotalarına göre pancar üretim kotaları her yıl yeniden belirlenmektedir. Pancar üreticileri her yıl üretim yaptıkları takdirde kendilerine her yıl kota tahsisi yapılmaktadır.

Kotaların üretici bazında belirlenmesinde bir önceki münavebe dönemine göre kota hakkı olan üreticilerin isim listesi köy muhtarlıklarına gönderilerek pancar ekmeyecek olan üreticilerin çıkartılarak pancar ekecek olan üreticilerin listesi istenmekte ve bu üreticilere kota tahsisi yapılmaktadır. Bu şekilde pancar ekmeyecek olan üreticilere kota tahsis edilmesi önlenmektedir. Ancak, kota tahsisi yapıldığı halde mücbir sebepler nedeniyle pancar üretimi yapamayacak olan üreticilere, kotalarını bedelsiz olarak bir başka üreticiye devretme imkanı tanınmıştır. Bu şekilde küçük miktarlardaki kotaların toplulaştırılarak pancar üretiminin ekonomik olarak yapılması sağlanmakta, üretim dışı kalan kotalar değerlendirilmekte ve ilk defa pancar üretimi yapacak üreticilere de pancar ekme imkanı sağlanmaktadır. Kotasını bir başka üreticiye devretmiş olan üreticiye o münavebe dönemi için bir daha kota tahsisi yapılmamaktadır.

Pancar üretim kotaları gerçek pancar üreticilerine tahsis edilmektedir. Kotasını bir başka üreticiye bedeli mukabilinde satma niyetinde olan üreticilere kota tahsis edilmemesi hususunda muhtarlıklarla işbirliği yapılmaktadır.

Kota tahsis edildiği halde o yıl pancar ekimi için Türkşeker ile Pancar Üretim Sözleşmesi yapmayan üreticilerin kotaları iptal edilmekte ve bu üreticilere bir sonraki münavebe döneminde kota tahsisi yapılmamaktadır.

Köy muhtarları ile işbirliği yapılarak, kota sahibi pancar üreticileri bilinçlendirilerek bedeli mukabili kota devirlerinin önlenmesi için çalışmalar aralıksız olarak sürdürülmekte ve pancar üretim kotaları gerçek üreticilere tahsis edilmektedir.